

In memoriam Vytautui Armonavičiui (1936 09 28–2009 06 06)

Žvelgdami į ramų, šviesų Velionio veidą, negalėjome patikėti: negi Amžinybės sparnas palytėjo mūsų visų gerbiamą Mokytoją. Jis dar žadėjo atvykti į Kalbos dieną Kriūkuose, planavo išleisti dar vieną knygą... Deja, vėjuotą ir lietingą birželio 6 dienos priešpietę mes Jo netekome.

Vytautas Armonavičius gimė 1936 m. rugsėjo 28 d. Goniūnų kaime, Veliuonės valsčiuje. Mokėsi Klausūčių pradžios mokykloje, Serėdžiaus septynmetėje, po jos – Kriūkų vidurinėje mokykloje. 1955 m. įstojo į Vilniaus pedagoginio instituto Lietuvių kalbos ir literatūros fakultetą. Pedagoginį darbą mokytojas pradėjo tuometinio Ariogalos rajono Pėrnaravos vidurinėje mokykloje, penketą metų dirbo Smaliniūnų žemės ūkio technikumui dėstytoju, o nuo 1966 m. keturiasdešimt vienus metų atidavė Lukšių Vinco Grybo vidurinei mokyklai. Mokytojas buvo puikus savo dalyko specialistas, tikras eruditas, besidomintis literatūros ir kultūros naujovėmis. Nemažai pareigų, darbų bei rūpesčių Vytautas turėjo ir už mokyklos durų. Jis ramiai ir išsigilinęs dirbo didelį kultūrinį darbą – rūpinosi gimtąja kalba, zanavykų šnektą. Buvo tradicinių Kalbos dienų vienas iš pagalbinių bei organizatorių, ilgametis ir aktyvus Lietuvių kalbos draugijos Šakių skyriaus narys.

Vytauto Armonavičiaus iniciatyva 2004 m. lapkričio 29 d. buvo įsteigtas Šakių rajono lietuvių kalbos puoselėtojų klubas „Žodžio tėviškė“. Šios organizacijos steigėjai svarbiausią jos tikslą įvardijo taip: puoselėti lietuvių kalbą Šakių rajone. Klubo nariai – pedagogai, kultūros darbuotojai – ne kartą tikrino rajono laikraščių kalbą, lankėsi rajono savivaldybės tarybos posėdžiuose, individualiai supažindino politikus su jų daromomis kalbos klaidomis, stebėjo, kaip laikomasi valstybinės lietuvių kalbos normų viešajame gyvenime, aktyviai prisidėjo rengiant Kalbos dienas, Nacionalinio diktanto rajoninį turą, dalyvavo suaugusiųjų švietimo renginiuose, Lietuvių kalbos draugijos suvažiavimuose. Vytauto Armonavičiaus rūpesčiu išleistos knygelės „Gimtoji – turtas ir rūpestis“, „Žodžio tėviškė“, kartu su savivaldybės kalbos tvarkytoja parengtas lankstinukas „Patarimai kalbos vartojimo klausimais“.

Kitąmet minėsime didžiojo lietuvių kalbininko, bendrinės kalbos puoselėtojo Jono Jablonskio 150-ąsias gimimo metines. Vienas iš didžiausių Vytauto Armonavičiaus planų buvo pastatydinti Griškabūdyje paminklą Jonui Jablonskiui. Jis rūpinosi kaupti lėšas ir ragino įvairias organizacijas prisidėti prie šio sumanymo, apie paminklą Jablonskiui kalbėjo ir sausio 31 d. Lietuvių kalbos draugijos suvažiavime. Svariai, rimtai – kaip visada kalbėdavo.

Nuo pat „Žodžio tėviškės“ klubo įkūrimo dienos Vytautas Armonavičius vadovavo šiam sambūriui. Daug metų buvo Leidybos komisijos narys. Ypač rūpinosi Lukšių kraš-

to autorių, kurių daugelį gerai pažinojo, darbų leidyba. Bendradarbiavo šalies ir rajono spaudoje. Jo sudarytose knygose „Lukšiai“, „Lukšių parapija“ surinkta daug vertingos mėdžiagos apie Lukšių istoriją, žymiuosius kraštiečius. Simboliška, kad paskutinės Vytauto Armonavičiaus knygos pavadinimas – „Su gyvaisiais ir mirusiais“. Ši knyga – tarsi atsisveikinimas su draugais, pažįstamais ir šeima. Ji nepretenzinga ir labai nuoširdi. O žodžiai, kuriuos Mokytojas skyrė savo ilgamečiam bičiuliui Vincui Korsakui, šiandien tinka ir Jam pačiam:

Kodėl ta vasara tokia vėsi?
 Kaip rudenį – ir debesys, ir lietūs.
 Kodėl svajonė tokia nedrąši?
 Lyg verktų kas ar kas manęs gailėtus.
 [...]
 O laikas eis ir mylinčia ranka
 Žmonos, sūnaus, anūko, gero draugo
 Vartys lapus, skaitys, suras kažką,
 Kažką giliai giliai širdy išsaugos.

Mielas Mokytojau, mes ne tik išsaugosime savo širdyse Jūsų atminimą, mes mokysimės iš Jūsų tolerancijos, geranoriškumo, mokėjimo mylėti savo krašto istoriją ir kalbą ir darbais tą meilę įrodyti. Ilsėkitės ramybėje! O mums tešviečia Jūsų tauraus gyvenimo ir prasmingų darbų šviesa.

Kolegos

„Gimtoji kalba“, 2009 6 29–30